

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 17 februari 1993 door de Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "betreffende het onderwijs IV", heeft op 24 februari 1993 het volgend advies gegeven :

I. VOORAFGAANDE OPMERKINGEN.

Om het spoedeisend karakter van de adviesaanvraag te staven, wordt overeenkomstig het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 15 oktober 1991, aangevoerd wat volgt :

"De inrichtende machten, scholen en personeelsleden, moeten (...) voor een aantal aangelegenheden zo vlug mogelijk rechtszekerheid krijgen en bovendien moeten de nieuw in te voeren reglementeringen hen dringend bekend gemaakt worden zodanig dat het schooljaar 1993-1994 op een ordentelijke wijze kan voorbereid worden".

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING.

TITEL I. - Inleidende bepaling.

Artikel 1.

In artikel 1 wordt verwezen naar artikel 59bis, § 2, 2º, van de Grondwet.

Gelet op de strekking van het bepaalde in artikel 19, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen - te weten dat de Vlaamse Raad vooraan in het decreet moet vermelden of het een gemeenschaps- dan wel een gewestaangelegenheid betreft -, volstaat het in artikel 1 te verwijzen naar artikel 59bis van de Grondwet.

.../...

TITEL II. - Rechtspositie van het personeel.

Hoofdstuk I. - Wijzigingen aan het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde psycho-medisch-sociale centra.

Artikel 3.

Het gevolg van het opheffen van artikel 21, § 2, van het decreet van 27 maart 1991, dat de rechtspositie van personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs regelt, zal zijn dat de niet-heraanstelling van een prioritair personeelslid bij de aanvang van een nieuw schooljaar niet meer formeel gemotiveerd zal moeten worden en dat aan het betrokken personeelslid een verhaal tegen die beslissing wordt ontnomen.

De opheffing van artikel 21, § 2, zal niet kunnen verhinderen dat de inrichtende macht de mogelijkheid behoudt om, in plaats van een tijdelijk aangestelde in de loop van het schooljaar te ontslaan (artikel 24 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs), het einde van het schooljaar af te wachten tot de betrokken tijdelijke aanstelling van rechtswege eindigt (artikel 21, § 1, van hetzelfde decreet) en bij de aanvang van het nieuwe schooljaar een ander prioritair personeelslid aan te stellen.

De bepaling van artikel 2 van het ontwerp lijkt aldus het door de stellers beoogde doel, zoals dat in de memorie van toelichting in uiteengezet, niet te bereiken.

Artikel 5.

Luidens artikel 36, 3°, van het ontwerp werkt de bepaling van paragraaf 1 terug tot 1 juni 1991.

De wijziging met terugwerkende kracht van de anciënniteitsberekening voor de voorrangsregeling voor tijdelijke aanstellingen van het technisch personeel van de P.M.S.-centra en het administratief personeel van het onderwijs noopt in beginsel tot een herziening van de beslissingen die sinds 1 juni 1991 genomen zijn. Er zal moeten worden nagegaan of die retroactiviteit echt nodig is.

Een zelfde opmerking geldt voor artikel 6, § 2, van het ontwerp.

Met betrekking tot artikel 5, § 2, moet worden opgemerkt dat het systeem voor de tijdelijke aanstellingen zo is geconcipieerd dat bij het begin van elk schooljaar nagegaan wordt wie beschikbaar is (1). Vandaar dat, in tegenstelling tot de regeling opgenomen in het koninklijk

(1) "Een tijdelijke aanstelling in een wervingsambt neemt in elk geval een einde op het einde van het school- of dienstjaar; dit houdt in dat zelfs de vervanging van een personeelslid dat langer dan één schooljaar afwezig is, samen met het schooljaar eindigt. Deze werkwijze moet toelaten dat prioritaire personeelsleden hun voorrang kunnen uitoefenen op 1 september daaropvolgend" (Gedr. St., Vlaamse Raad, 1990-91, nr. 471/1, blz. 41).

besluit van 22 maart 1969, in het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs wordt bepaald dat de tijdelijke aanstellingen van rechtswege eindigen op het einde van het schooljaar (artikel 21, § 1, f), van het decreet). Normaal kunnen personeelsleden, prioritairen inbegrepen, die bij het begin van het schooljaar niet beschikbaar zijn, naderhand, wanneer ze weer beschikbaar worden in de loop van het schooljaar, niet meer ingeschakeld worden (artikel 21, § 1, van het decreet sluit dit impliciet uit). Een tijdelijke die in de loop van het schooljaar ziek wordt, wordt wel vervangen door een tijdelijke die bij zijn terugkeer de plaats moet ruimen (artikel 21, § 1, a), van het decreet).

Door in artikel 23 van bedoeld decreet een bepaling als deze van paragraaf 12 in te voegen, komt men tot een ander stelsel : sommige prioritairen (zieken, slachtoffers van een arbeidsongeval, personen die moederschapsrust genieten of in borstvoedingsverlof zijn) die bij het begin van het schooljaar niet beschikbaar zijn, kunnen, wanneer ze in de loop van het schooljaar opnieuw beschikbaar worden, zich op hun voorrang beroepen en hun aanstelling vragen. Dat betekent dat er een geval van automatische beëindiging van de tijdelijke aanstelling bijkomt. Artikel 21, § 1, van het decreet wordt in het ontwerp evenwel niet in die zin aangevuld.

Artikel 6.

In paragraaf 3 wordt artikel 31, § 1, 1°, eerste lid, tweede zin, vervangen. De inleidende zin moet in die zin worden aangepast.

.../...

Men redigere artikel 6 dan als volgt :

"In artikel 31 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- 1° in de inleidende zin van § 1, eerste lid, worden de woorden ...;
- 2° in § 1, eerste lid, 1°, inleidende zin, wordt ...;
- 3° in § 1, eerste lid, 1°, worden de bepalingen na de twee gedachtenstrepen vervangen ...;
- 4° er wordt een § 9 ingevoegd luidend als volgt : ..."

Artikel 14.

Om beter de beoogde bedoeling tot uiting te laten komen, redigere men de aanvullende bepaling als volgt :

"In afwijking van artikel 37 gelden voor de toegang tot de bevorderingsambten van deze personeelsleden eveneens de artikelen 38, 39, 40, §§ 3 en 4, en 42".

Hoofdstuk II. - Wijzigingen aan het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs.

Artikelen 21 en 26.

De bepalingen van deze artikelen zijn autonome bepalingen. In beide artikelen moeten daarom de woorden

.../...

"hetzelfde decreet" telkens worden vervangen door "het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs".

Overigens is het niet duidelijk waarom het in artikel 26 nodig is de bepalingen van artikel 97 "uitzonderlijk" te verlengen. Artikel 97 blijft immers van kracht en kan dus toegepast worden op de betrokken personeelsleden.

Artikel 27.

De regel opgenomen in artikel 36, § 1, tweede lid, van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs, te weten dat een vaste benoeming slechts mogelijk is indien de betrekking in hoofdamt wordt uitgeoefend, is niet van toepassing tot uiterlijk 1 oktober 1993 op het bestuurs- en onderwijzend personeel van de instellingen voor het hoger onderwijs van het lange type, de instellingen voor het hoger onderwijs van de 2e en 3e graad en de instellingen van het hoger kunstonderwijs (artikel 102, § 3, van hetzelfde decreet, ingevoegd door artikel 52, tweede lid, van het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap). Dit betekent dat het personeel van die instellingen ook vast kan worden benoemd voor een betrekking in bijamt.

Artikel 52, tweede lid, van het decreet van 23 oktober 1991 is het resultaat van een amendement in de Vlaamse Raad (Gedr. St., Vlaamse Raad, 1990-91, nr. 548/2, blz. 26-27), dat als volgt werd verantwoord :

.../...

"Ten slotte bepaalt artikel 36, § 1, in het voorlaatste lid dat een benoeming enkel mogelijk is in hoofdamt. Hierdoor worden alle benoemingen van het onderwijzend personeel in het kunstonderwijs, het architectuuronderwijs inbegrepen, waar alleen het niet uitsluitend ambt bestaat, uitgesloten. Het is dan ook wenselijk deze restrictie op te heffen" (Gedr. St., Vlaamse Raad, 1990-91, nr. 548/3, blz. 55).

Die verantwoording doet ervan blijken dat het alleen de bedoeling was om de regel dat een vaste benoeming enkel mogelijk is voor een betrekking die in hoofdamt wordt uitgeoefend, buiten werking te stellen omdat in het hoger kunstonderwijs een vaste benoeming in niet-uitsluitende ambten mogelijk moet zijn. Het was niet de bedoeling in algemene regel een vaste benoeming in een bijamt mogelijk te maken. Daarom wordt artikel 102, § 3, van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs aangepast.

Om die bedoeling duidelijker te verwoorden, kan worden overwogen artikel 27 te redigeren als volgt :

"Artikel 27.-

"§ 1. In artikel 102, § 3, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij decreet van 23 oktober 1991, worden de woorden "artikel 36, § 1, 1º, 4º, en het voorlaatste lid;" vervangen door de woorden "artikel 36, § 1, 1º en 4º;".

§ 2. Dezelfde § 3 wordt aangevuld met een lid, gesteld als volgt :

.../...

"Het bepaalde in artikel 36, § 1, tweede lid, staat niet eraan in de weg dat, in afwijking van § 2, tot uiterlijk 1 oktober 1993, vaste benoemingen in een niet-uitsluitend ambt kunnen worden gedaan".

Hoofdstuk III. - Politiek verlof.

1. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn geïnspireerd door de hierna volgende wetten en decreten :

- de wet van 18 september 1986 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de overheidsdiensten;
- het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de openbare instellingen en publiekrechtelijke verenigingen die van de Vlaamse Gemeenschap afhangen;
- het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de openbare instellingen en publiekrechtelijke verenigingen die van het Vlaamse Gewest afhangen.

2. Er mag worden opgemerkt dat in de artikelen 29 tot 35 van het ontwerp een aantal interne verwijzingen onjuist zijn. Aldus dient in artikel 29 de verwijzing naar artikel 23 te worden vervangen door deze naar artikel 28, moet in de artikelen 31, 34 en 35 van het ontwerp worden verwezen naar artikel 29 en niet naar artikel 24 en moet in artikel 34 niet naar de artikelen 28, respectievelijk 25 maar naar de artikelen 33, respectievelijk 30 worden verwezen.

.../...

Artikel 28.

1. Bij 4° rijst de vraag of de regeling ook van toepassing is op het personeel van de HOLT-instellingen van het gemeenschapsonderwijs en, zo dit niet het geval is, waarom die personeelsleden geen recht op politiek verlof verkrijgen of verplicht politiek verlof moeten nemen.

In voorkomend geval schrijve men in 2° :

"2° de personeelsleden bedoeld in artikel 2, § 1, en 102, § 2, van het decreet van 27 maart 1991 ...".

2. De punten 5° en 6° kunnen samengevoegd en juister gesteld worden als volgt

"de leden van de Onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap, bedoeld in artikel 4 van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten".

Indien op die suggestie wordt ingegaan, moeten de volgende punten worden vernummerd.

3. Bij 9° mag nog steeds worden opgemerkt dat de bepaling van artikel 92bis, § 4, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, naar de letter genomen inhoudt dat voor het regelen van aangelegenheden die betrekking hebben op de Hogere Zeevaartschool

.../...

Antwerpen/Oostende een samenwerkingsakkoord tussen de Gemeenschappen voorgeschreven is (1).

Een zelfde opmerking geldt voor artikel 81.

Artikel 29.

1. Volgens het bepaalde in 5° worden de bedoelde personeelsleden die tot lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers of van de Senaat worden verkozen en de eed hebben afgelegd, van ambtswege met politiek verlof gezonden.

Luidens artikel 1, vierde lid, van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van staat, alsmede de leden en gewezen leden van de wetgevende kamers maakt de aflegging van de eed een einde aan het ambt van de verkozene.

Aangezien het in artikel 29, 5°, van het ontwerp evenwel niet gaat om het vaststellen van onverenigbaarheden als lid van de Kamer of de Senaat, maar om het vaststellen van onverenigbaarheden als personeelslid van het onderwijs, zijn de Gemeenschappen thans bevoegd voor die aangelegenheid.

(1) Zie 's Raads adviezen L. 19.058/1 van 11 mei 1989, Gedr. St., Vlaamse Raad 1988-89, nr. 222/1, blz. 43-44; L. 19.946/1 van 31 mei 1990, Gedr. St., Vlaamse Raad, 1989-90, nr. 365/1, blz. 128; L. 20.438/1 van 18 december 1990, blz. 2.

2. Wat de Vlaamse Raad betreft (6°), kan er na het aannemen van het voorstel van bijzondere wet tot vervollediging van de federale staatsstructuur een probleem ontstaan. Artikel 8 van het voorstel, dat artikel 25 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 wijzigt, voert een onverenigbaarheid in tussen een mandaat als lid van de Vlaamse Raad en een ambt als "lid van het personeel dat onder het gezag staat van de betrokken Raad of Regering of lid van het personeel van een openbare instelling die onder het gezag of onder het toezicht staat van de betrokken Regering" (zie het voorgestelde nieuwe artikel 25, § 2, 10°, van de bijzondere wet : Gedr. St., Senaat, 1992-93, nr. 558/1, blz. 71). Wel krijgt de Vlaamse Raad de bevoegdheid om bij decreet bijkomende onverenigbaarheden in te stellen (zie het voorgestelde nieuwe artikel 25, § 3, van de bijzondere wet).

Artikel 30.

Uit artikel 30 volgt dat, anders dan wat in de wet van 18 september 1986 of in de decreten van 30 november 1988 is bepaald, provincieraadsleden, gemeenteraadsleden, leden van een raad voor maatschappelijk welzijn en andere, geen politiek verlof kunnen verkrijgen.

Artikel 31.

1. De verwijzing naar de bepalingen van de gemeentewet dient te worden vervangen door een verwijzing naar de

.../...

overeenstemmende bepalingen van de Nieuwe Gemeentewet. Men schrijve dus in fine : "overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 5 en 29 van de Nieuwe Gemeentewet".

2. Het ware logischer dit artikel als een tweede lid in artikel 29 van het ontwerp in te voegen. De verdere artikelen zouden dan wel dienen vernummerd te worden.

Artikel 35.

De draagwijdte van deze bepaling is onduidelijk. Volgens de gemachtigde heeft de regularisatiemogelijkheid betrekking op de periode van 1 januari 1989 tot 31 december 1992. Men lijkt daarom te moeten schrijven :

"..., kan op zijn verzoek, voor de periode van 1 januari 1989 tot 31 december 1992, een herziening bekomen ...".

Artikel 36.

Indien wordt ingegaan op het tekstvoorstel bij artikel 6, schrijve men in 3° "6, 1° en 2°" en in 7° "6, 3° en 4°".

.../...

TITEL III. - Gewoon basisonderwijs.Artikel 37.

Het is de bedoeling om de Steinerscholen, zoals reeds het geval is in het secundair onderwijs (1), toe te staan om de bedoelde lessen te vervangen door lessen cultuurbeschouwing.

Artikel 38.

Uit de memorie van toelichting blijkt dat het de bedoeling is de tellingsdatum ook in het kleuteronderwijs op 1 februari van het voorgaande schooljaar te brengen. Men schrijve dan :

"... het aantal regelmatige leerlingen op 1 februari van het voorgaande schooljaar, gewogen met een percentage ...".

Artikel 39.

Volgens de gemachtigde wordt met de regeling opgenomen in artikel 39 tegemoet gekomen aan de rechtspraak van het Arbitragehof, zoals uitgedrukt in het arrest nr. 28/92 van 2 april 1992 :

(1) Zie artikel 55, § 8, van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs II.

"5.B.3. De bestreden bepalingen behandelen scholen in opbouw - behoudens in het jaar van oprichting of van opname in de subsidieregeling - op dezelfde wijze als scholen die volledig zijn uitgebouwd. De subsidiëring geschiedt in beide gevallen in functie van het leerlingenaantal op 1 februari van het voorgaande schooljaar. Terwijl deze tellingsdatum als adequaat voorkomt voor volledig uitgebouwde scholen, aangezien daardoor het nieuwe schooljaar beter voorbereid en kan worden georganiseerd en het reeds vanaf 1 september in zijn bijna definitieve vorm van start kan gaan (Gedr. St. Vlaamse Raad, 1989-90, Stuk 365, nr. 1, p. 16) heeft deze tellingsdatum voor scholen in opbouw het ernstige nadeel dat de subsidiëring - behoudens het jaar van de oprichting of van opname in de toelageregeling - geen gelijke tred houdt met het leerlingenaantal dat overeenstemt met het telkens bijkomende leerjaar. Dit nadeel blijft bestaan tot en met het laatste jaar van opbouw en kan deze opbouw in het gedrang brengen.

5.B.4. Door geen rekening te houden met de eigen karakteristieken van een school in opbouw en door op deze scholen - behoudens in het jaar van hun oprichting of van hun opname in de toelageregeling - dezelfde regeling toe te passen als die welke geldt voor uitgebouwde scholen, heeft de decreetgever uit het oog verloren dat de enen en de anderen zich in een volledig verschillende situatie bevinden. Nu geen verantwoording wordt verstrekt voor deze identieke behandeling, kan deze maatregel niet geacht worden een maatregel te zijn die redelijkerwijze evenredig is met het nagestreefde doel. Hij is derhalve strijdig met artikel 17, § 4".

Dat de voorgestelde afwijkende regeling slechts gedurende vier opeenvolgende schooljaren geldt, terwijl de uitbouw van een nieuwe basisschool langer kan duren, is volgens de gemachtigde een bewuste optie. Indien de inrichtende macht maximaal werkingstoelagen wil genieten voor een basisschool-in-opbouw, dient zij ervoor te zorgen dat deze school na vier schooljaren volledig is uitgebouwd. Dat betekent dat, in het geval het om de oprichting van een volledige basisschool gaat (3 kleuterklassen en 6 studie-

jaren) 9 klassen op vier schooljaren uitgebouwd moeten worden, wat er op neer komt dat bijvoorbeeld eerst met een volledige kleuterafdeling wordt gestart en daarna telkens een graad (2 studiejaren) wordt toegevoegd. Vanaf het vijfde schooljaar wordt dan niet meer 30 september van het lopende schooljaar maar 1 februari van het voorgaande schooljaar als tellingsdatum gebruikt.

In de memorie van toelichting wordt voor deze optie geen duidelijke verantwoording gegeven. In het ontwerp wordt dus weliswaar rekening gehouden met de scholen in opbouw, doch er wordt niet uitgelegd waarom, na het vierde jaar van de opbouw, voor alle scholen, die in opbouw inbegrepen, een zelfde regeling van toepassing is.

TITEL IV. - Buitengewoon onderwijs.

Hoofdstuk I. - Wijzigingen aan de wet van 6 juli 1970 op het buitengewoon en geïntegreerd onderwijs.

Artikel 45.

In artikel 7, § 1 (nieuw), wordt gesteld dat de Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs een Commissie van advies voor het Buitengewoon Onderwijs (CABO) nog "met andere opdrachten (kan) belasten". Een bevoegdheid van die aard dient, overeenkomstig artikel 68 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen aan de Vlaamse Executieve te worden toevertrouwd, althans indien andere opdrachten dan raadplegingen over individuele gevallen worden bedoeld.

.../...

In paragraaf 2 stelde men de inleidende zin als volgt :

"In de hierna volgende gevallen heeft de CABO een recht van beslissing : ...".

Artikel 50.

1. Met dit artikel worden vier verschillende artikelen van vier onderscheiden genummerde koninklijke besluiten door een zelfde tekst vervangen. Er is een probleem met de bepaling van inwerkingtreding van respectievelijk paragraaf 1 en paragraaf 2 van de nieuwe bepaling. Overeenkomstig artikel 61, 2°, van het ontwerp heeft paragraaf 1 uitwerking met ingang van 1 september 1982 en heeft paragraaf 2 uitwerking met ingang van 1 september 1989. Dat artikel 61, 2°, is evenwel niet juist gesteld want artikel 50 zelf van het ontwerp is niet in paragrafen ingedeeld. De meest eenvoudige oplossing bestaat erin, in de nieuwe paragrafen 1 en 2, telkens de datum van inwerkingtreding op te nemen. Indien op die suggestie wordt ingegaan, kan de bepaling van artikel 61, 2°, worden geschrapt.

2. Vraag is bovendien of het de bedoeling is, in artikel 5 van het koninklijk besluit nr. 65 van 20 juli 1982 tot vaststelling van de wijze waarop de ambten van het bestuurs- en onderwijzend personeel worden bepaald in de inrichtingen voor buitengewoon onderwijs, ook paragraaf 3, dat ingevoegd werd bij het decreet van 9 april 1992 betreffende het onderwijs III, op te heffen.

.../...

Hoofdstuk V. - Wijziging van het decreet van 25 juni 1992 houdende diverse bepalingen tot begeleiding van de begroting 1992.

Artikel 58.

1. Artikel 87 van het decreet van 25 juni 1992 houdende diverse bepalingen tot begeleiding van de begroting 1992 wordt opgeheven. Dat artikel wijzigt een aantal artikelen van een decreet van 31 juli 1990 welke op hun beurt bepalingen van genummerde koninklijke besluiten wijzigen. Daaruit volgt dat in paragraaf 1 niet artikel 87, doch de bepalingen waarin de wijzigingen werden aangebracht moeten worden opgeheven.

2. Om artikel 88 van het decreet van 25 juni 1992 leesbaar te houden, dient, onder artikel 58, § 2, van het ontwerp, dat artikel 88 in zijn geheel te worden herschreven.

3. Luidens paragraaf 3 stelt de Vlaamse Executieve de paragrafen 1 en 2 in werking, terwijl artikel 61, 5°, van het ontwerp artikel 58 uitwerking verleent met ingang van 1 september 1990. Die tegenstelling moet worden weggewerkt.

Hoofdstuk VI. - Wijziging van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs II.

Artikel 59.

De aanvullende tekst moet in één lid worden gesteld, zoniet wordt de indruk gewekt dat artikel 190, tweede lid, 1°, uit twee leden bestaat.

TITEL V. - Secundair onderwijs.Artikel 65.

Met artikel 65, § 1, worden een aantal ministeriële omzendbrieven uit de jaren 1980 tot 1988 bekrachtigd. Aan de bevoegdheid van de rechter wordt niet geraakt.

De redenen voor die bekrachtiging worden in de memorie van toelichting aangegeven.

Men mag aannemen dat er uitzonderlijke omstandigheden zijn die toestaan dat een bekrachtiging als die welke in artikel 65, § 1, is vervat, doorgang vindt, althans in zover zij betrekking hebben op het verstrekken van een rechtsbasis aan in het verleden genomen beslissingen.

In artikel 65, § 2, wordt aan de Vlaamse Executieve de bevoegdheid verleend om de in paragraaf 1 bekrachtigde voorzieningen op te heffen of te wijzigen. Die machtigingsbepaling lijkt erop te wijzen dat het de bedoeling is om de in paragraaf 1 vermelde ministeriële omzendbrieven ook voor de toekomst met waarde van decreet aan te houden. Zulks is moeilijk verdedigbaar, vooreerst omdat geen onontkoombare hoogdringendheid voor het volgen van dat procédé kan worden ingeroepen, vervolgens omdat een procédé van bekrachtiging van ministeriële omzendbrieven afwijkt van de regels van totstandkoming van een decreetsbepaling, tenslotte omdat de inhoud van de ministeriële omzendbrieven niet gepubliceerd is op een wijze als bedoeld in artikel 129 van de Grondwet.

.../...

De conclusie van die opmerking mag zijn dat, wanneer een instandhouding naar de toekomst toe van de voorzieningen welke in de ministeriële omzendbrieven zijn opgenomen, nodig is, die voorzieningen op de voorgeschreven wijze dienen te worden vastgesteld, te weten door de decreetgever zelf en, in zover het gaat om de uitvoering van door de decreetgever vastgestelde basisregels, bij wege van een besluit van de Vlaamse Executieve nadat deze daartoe door de decreetgever is gemachtigd.

Artikel 67.

Het is niet duidelijk waarom in een verklaring op eer wordt voorzien, evenmin waarop deze betrekking heeft. Die opmerking geldt voor alle artikelen die een zelfde strekking hebben.

Artikel 68.

Een definitief begrotingsakkoord als bedoeld in artikel 6 van het koninklijk besluit van 5 oktober 1961 tot regeling van de administratieve en begrotingscontrole is, met betrekking tot dit artikel, niet voorgelegd aan de Raad van State.

De autonome bepalingen die in de paragrafen 2 en 3 zijn opgenomen, moeten, wat hun redactie betreft, in wijzigingsbepalingen van het decreet van 31 juli 1990 worden omgezet.

.../...

Artikel 73.

De programmatiestop die voor de periode 1986-1996 werd ingevoerd en nu, na een korte onderbreking, wordt verlengd met drie schooljaren (1 september 1993 tot 31 augustus 1996), kan een vraag doen rijzen in verband met de grondwettelijke vrijheid van en gelijkheid in onderwijs.

In verband hiermee kan volgende overweging van het Arbitragehof worden in herinnering gebracht :

"De onderwijsvrijheid onderstelt, wil ze niet louter theoretisch zijn, dat de inrichtende machten die niet rechtstreeks afhangen van de Gemeenschap onder bepaalde voorwaarden aanspraak kunnen maken op subsidiëring vanwege de Gemeenschap. Het recht op subsidiëring vindt zijn beperking enerzijds in het vermogen van de Gemeenschap om de subsidiëring te laten afhangen van vereisten van algemeen belang, zoals onder meer die van een behoorlijke onderwijsverstrekking en van schoolbevolkingsnormen, anderzijds in de noodzakelijkheid om de beschikbare financiële middelen te spreiden over de onderscheiden opdrachten van de Gemeenschap" (arresten nrs. 25/92 en 28/92 van 2 april 1992).

Uit die overwegingen mag men concluderen dat maatregelen als die welke in artikel 73 zijn bedoeld, bestaanbaar kunnen zijn met het bepaalde in artikel 17 van de Grondwet, doch een omstandigere verantwoording vergen dan die welke in de memorie van toelichting wordt gegeven. In die verantwoording zal men, met name wat de gelijkheid van onderwijs betreft, tevens rekening houden met de interpretatie welke het Arbitragehof aan het gelijkheidsbeginsel toebedeelt.

.../...

Artikel 75

Er is een tegenstrijdigheid tussen het bepaalde in het 4° en het 15° van artikel 75, in zover beide bepalingen aan artikel 63, § 3, uitwerking geven doch op een verschillende datum (1 september 1981(4°) en 1 september 1991(15°)). Die strijdigheid moet worden opgeheven.

Het artikel bevat geen bepaling van inwerking-treding van artikel 71, § 3.

Het 19° bevat een onduidelijke regeling van inwerkingtreding. Wat artikel 68 van het ontwerp betreft, komt men tot het volgende resultaat :

- artikel 68, § 3, bevat een verbod tot vaste benoeming "in de in § 2 bedoelde wekelijkse uren-leraar" en heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1993;
- artikel 68, § 2, evenwel, waaraan paragraaf 3 refereert, treedt volgens het 20° van artikel 19 slechts in werking op 1 september 1993.

De Vlaamse Executieve zal dit gebrek aan overeenstemming in de regeling moeten verhelpen.

TITEL VI. - Hoger onderwijs buiten de universiteit.

Artikel 80.

1. Aangezien het niet de bedoeling blijkt te zijn afbreuk te doen aan de door artikel 94 van de Grondwet

verleende rechtsbescherming, late men paragraaf 1 voorzichtigheidshalve aanvangen als volgt :

"Onverminderd de krachtens artikel 94 van de Grondwet door de wet georganiseerde rechtsbescherming, wordt het besluit ...".

2. De memorie van toelichting legt uit waarom wordt voorzien in een machtiging van de Vlaamse Executieve om het besluit van 16 oktober 1991 te wijzigen of op te heffen. Om te voldoen aan het bepaalde in artikel 17, § 5, van de Grondwet, hoort de machtiging precieser te worden geformuleerd.

Artikel 84.

Zoals de tekst van paragraaf 1 is gesteld, kunnen nog vaste benoemingen of uitbreidingen ervan worden verleend, althans voor zover deze ingaan vóór 1 januari 1993. Vraag is of zulks de bedoeling is.

Artikel 85.

Volgens de gemachtigde ambtenaar moet in 4º "artikel 86" vervangen worden door "artikel 80".

.../...

TITEL VII. - Universitair onderwijs.

In het opschrift leze men "Academisch onderwijs".

Artikel 86.

In de inleidende zin leze men : "... betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap ...".

TITEL VIII. - Deeltijds kunstonderwijs.

Artikel 88.

De in dit artikel bedoelde ministeriële besluiten en besluiten van de Vlaamse Executieve moeten minstens in de memorie van toelichting worden vermeld.

Om de reden vermeld bij artikel 80, punt 1, schrijve men in het eerste lid : "Onverminderd de krachtens artikel 94 van de Grondwet door de wet georganiseerde rechtsbescherming, worden ...".

TITEL X. - Cumulatieregeling.

Artikel 92.

In de inleidende zin schrijve men "... te wijzigen of op te heffen".

.../...

Artikel 17 van het decreet van 9 april 1992 betreffende het onderwijs III is een wijzigende bepaling van het koninklijk besluit nr. 63 van 20 juli 1982, vermeld vooraan in het artikel. De vermelding ervan na het laatste streepje is dan ook overbodig.

TITEL XII. - Medezeggenschap.

Artikel 97.

Het opheffen van de opheffingsbepaling van artikel 36, § 4, van het decreet van 23 oktober 1991, doet, overeenkomstig de vaste rechtspraak terzake, de opgeheven bepalingen niet opnieuw in werking treden.

Indien het de bedoeling is de bepalingen van artikel 8 van het koninklijk besluit nr. 79 van 21 juli 1982 en van artikel 5 van het koninklijk besluit nr. 80 van 21 juli 1982 te doen herleven, moeten zij opnieuw in de bedoelde besluiten worden ingevoegd.

TITEL XIII. - Sociale voordelen.

Artikelen 100 en 101.

Artikel 100 moeten worden beschouwd als hebbende de waarden van een erratum. Een erratum heeft uiteraard uitwerking op de dag waarop de gecorrigeerde bepaling in werking is getreden. Artikel 101 is dan ook niet meer dan een bevestiging van die regel.

.../...

TITEL XIV. - Inspectie en begeleiding.

Artikel 103.

Artikel 103 brengt een nieuwe tekst voor artikel 19 van het decreet van 17 juli 1990 betreffende het onderwijs II.

Zoals in de memorie van toelichting omstandig is uiteengezet, is het eerste lid van artikel 103 een aanpassing die volgt op het arrest van het Arbitragehof nr. 74/92 van 18 november 1992. Die aanpassing betreft de onverenigbaarheid tussen een politiek mandaat of een mandaat bij een inrichtende macht en de hoedanigheid van lid van de inspectie. Het tweede lid herneemt in feite de bestaande bepaling. De restrictie welke in het eerste lid voorkomt, met name dat de onverenigbaarheid wordt beperkt tot het geval waarin het mandaat binnen het inspectie-ambtsgebied wordt uitgeoefend, wordt in dit tweede lid niet hernomen.

Het zinsdeel van het vroegere artikel 19, dat in het ontwerp het tweede lid van artikel 19 wordt, was geen voorwerp van het bij het Arbitragehof ingestelde annulatieberoep.

Indien de decreetgever voor een opdracht in een onderwijsinstelling of in een centrum dezelfde zorg voor ogen staat als voor een politiek mandaat of voor een mandaat in een inrichtende macht, te weten het waarborgen van de ongebondenheid en de onafhankelijkheid van de inspecteurs

.../...

ten aanzien van de onderwijsinstellingen en de centra, kan men aanvoeren dat de bepaling van het tweede lid in zijn algemeenheid evenmin de evenredigheidstoetsing kan doorstaan als die waarover het Arbitragehof ten aanzien van een politiek mandaat of een mandaat bij een inrichtende macht uitspraak heeft gedaan (zie slotzin van de overweging B.3.9. in het arrest nr. 74/92 van 18 november 1992).

In dat geval zou ook in het tweede lid de uitzondering welke in het eerste lid is uitgedrukt, moeten worden opgenomen.

Artikel 114.

In artikel 114, 3°, wordt verwezen naar "artikel 102bis". In het ontwerp komt geen artikel 102bis voor. Volgens de gemachtigde ambtenaar gaat het om artikel 102.

TITEL XV. - Verjaring.

Artikel 115.

Voor dit artikel van het ontwerp is geen definitief begrotingsakkoord voorgelegd.

.../...

TITEL XVI. - Coördinatie van de wetten op het
lager onderwijs, de schoolpactwet en
de wet op het buitengewoon en geïntegreerd onderwijs.

Artikel 117.

Aan de Raad van State is meegedeeld dat het niet de bedoeling is de nog geldende bepalingen van de gecoördineerde wetten op het lager onderwijs, de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving en de wet van 6 juli 1970 op het buitengewoon en geïntegreerd onderwijs in een enkele coördinatie op te nemen.

Gelet op die toelichting en rekening gehouden met de bevoegdheid van de decreetgever, wordt voorgesteld de machtiging tot coördineren te redigeren als volgt :

"Artikel 117.-

De Vlaamse Executieve kan de bepalingen van de volgende wetten, met name

- de wetten op het lager onderwijs gecoördineerd bij koninklijk besluit van 20 augustus 1957,
- de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving,
- de wet van 6 juli 1970 op het buitengewoon en geïntegreerd onderwijs

.../...

coördineren met de bepalingen welke deze, op het tijdstip van de coördinaties, uitdrukkelijk of impliciet zouden gewijzigd hebben.

Daartoe kan de Executieve :

- 1º de volgorde, de nummering van de te coördineren bepalingen en, in het algemeen, de teksten naar de vorm wijzigen;
- 2º de verwijzingen die voorkomen in de te coördineren bepalingen met de nieuwe nummering overeenbrengen;
- 3º de redactie van de te coördineren bepalingen wijzigen teneinde ze onderling te doen overeenstemmen en eenheid in de terminologie te brengen, zonder afbreuk te doen aan de beginselen welke in deze bepalingen vervat zijn.

De coördinatie zal, al naar het geval, als opschrift dragen :

- "decreten op het lager onderwijs, gecoördineerd op ...",
- "decreten houdende algemene bepalingen ter zake van onderwijs, gecoördineerd op ...",
- "decreten op het buitengewoon en geïntegreerd onderwijs, gecoördineerd op ...".

Bovendien kan de Executieve de verwijzingen naar de in de coördinatie opgenomen bepalingen die in andere niet

.../...

in de coördinatie opgenomen bepalingen voorkomen, naar de vorm aanpassen".

III. OPMERKINGEN VAN LOUTER WETGEVINGSTECHNISCHE AARD.

Artikel 5.

In de inleidende zin van paragraaf 2 dient het wijzigend decreet van 9 april 1992 te worden vermeld.

Artikel 8.

Men late het artikel aanvangen als volgt : "In artikel 40, § 1, inleidende zin, van hetzelfde decreet ...".

Artikel 12.

Men schrijve : "In artikel 77 van hetzelfde decreet ...".

Artikel 14.

Men redigere de inleidende zin als volgt :

"Artikel 82 van hetzelfde decreet wordt aangevuld met een tweede lid gesteld als volgt :".

.../...

Artikel 19.

Men schrijve : "In artikel 44, § 5, eerste lid, van hetzelfde decreet ...".

Artikel 20.

In paragraaf 1 schrijve men : "In artikel 46, inleidende zin, van hetzelfde decreet ...".

Artikel 23.

Men vulle de inleidende zin aan als volgt : "Artikel 84, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij decreet van 9 april 1992, ...".

Artikel 37.

Er dient melding te worden gemaakt van de wijzigende wet van 29 mei 1959.

Artikel 43.

Men redigere de inleidende zin als volgt :

.../...

"Artikel 4 van de wet van 6 juli 1970 op het buitengewoon en geïntegreerd onderwijs, gewijzigd bij decreet van 25 juni 1992, wordt aangevuld met een tweede lid gesteld als volgt :".

Artikel 44.

In de inleidende zin moet het wijzigend decreet van 25 juni 1992 vermeld worden.

Artikel 47.

Vermits het de oorspronkelijke tekst is van het koninklijk besluit nr. 65 van 20 juli 1982 die gewijzigd wordt, en niet de tekst zoals die werd vervangen bij decreet van 9 april 1992, schrijve men : "In de oorspronkelijke tekst van artikel 3, § 2, ...".

Artikel 48.

Er moet van het wijzigend decreet van 31 juli 1990 melding worden gemaakt.

.../...

Artikel 50.

Het in artikel 50 van het ontwerp vermelde artikel 5 werd gewijzigd bij de decreten van 5 juli 1989 en 9 april 1992 en de artikelen 4, 6 en 9 werden gewijzigd bij decreet van 5 juli 1989; deze decreten moeten worden vermeld in de inleidende zin.

Artikel 51.

Het wijzigend decreet van 31 juli 1990 moet worden aangehaald.

Artikel 56.

Men formuleer het artikel als volgt :

"In artikel 35, § 2, van hetzelfde besluit worden de woorden "per net" en "in dit net" vervangen door respectievelijk de woorden "per groep" en "in deze groep".

Artikel 62.

Men vulle het artikel aan als volgt :

"In artikel 21, § 3, van het koninklijk besluit nr. 49 van 2 juli 1982 betreffende de oprichtingsnormen en de herstructurering van instellingen in het

.../...

secundair onderwijs met volledig leerplan, gewijzigd bij koninklijk besluit nr. 295 van 31 maart 1984, ...".

Artikel 67.

Men schrijve : "... bedoeld in artikel 46, § 1, tweede lid, van het decreet ...".

Artikel 71.

Men stelde de inleidende zin van paragraaf 1 als volgt :

"Artikel 3, § 5, van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, gewijzigd bij de decreten van 5 juli 1989 en 9 april 1992, wordt aangevuld met de volgende leden :".

De inleidende zin van paragraaf 2 redigere men als volgt :

"Artikel 3, § 6, van dezelfde wet, gewijzigd bij decreet van 5 juli 1989, wordt aangevuld met een tweede lid gesteld als volgt :".

In paragraaf 3 schrijve men :

"In artikel 8, eerste lid, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 14 juli 1975, ...".

.../...

Artikel 72.

Men formule de inleidende zin van paragraaf 2 op de volgende wijze :

"Artikel 4 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de decreten van 21 december 1990 en 9 april 1992, wordt aangevuld met een § 6 gesteld als volgt :".

Artikel 76.

Men schrijve in paragraaf 1 :

"In uitvoering van artikel 6, 7°, van het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap, en van artikel 56 van hetzelfde decreet, vervangen bij decreet van 9 april 1992, worden ...".

In paragraaf 2 schrijve men : "... op grond van de vier koninklijke besluiten van 16 oktober 1933 ...".

Artikel 81.

Men schrappe de vermelding "§ 1" vóór de inleidende zin en formule deze laatste als volgt :

"Artikel 9 van de wet van 15 juli 1985 tot organisatie van het maritiem hoger onderwijs en de studiën

.../...

in de nautische wetenschappen, gewijzigd bij decreet van 31 juli 1990, wordt vervangen door de volgende bepaling :".

Artikel 82.

Men vervange in de inleidende zin van de paragrafen 1 en 2 het woord "alinea" door het woord "lid". In de inleidende zin van paragraaf 3 vervange men de woorden "de tweede en derde alinea" door de woorden "het tweede en derde lid".

Artikel 90.

Er dient melding te worden gemaakt van het wijzigend koninklijk besluit nr. 467 van 1 oktober 1986.

Artikel 94.

In de inleidende zin moeten de wijzigende decreten van 31 juli 1990 en 23 oktober 1991 worden vermeld.

Artikel 100.

In paragraaf 1 vermeldde men het wijzigend decreet van 5 juli 1989. In paragraaf 2 dienen de wijzigende wet van 11 juli 1973 en het wijzigend decreet van 5 juli 1989 te worden aangehaald.

.../...

Artikel 102.

In de inleidende zin schrijve men : "In artikel 5, § 1, van het decreet van ...".

Artikel 103.

De inleidende zin ware beter als volgt gesteld :

"Artikel 19 van hetzelfde decreet, gedeeltelijk vernietigd bij arrest van het Arbitragehof nr. 74/92 van 18 november 1992, wordt vervangen door de volgende bepaling :".

Artikel 109.

Men late de inleidende zin aanvangen als volgt :

"De inleidende zin van artikel 92, § 1, eerste lid, van hetzelfde decreet ...".

IV. SLOTOPMERKING.

In voorkomend geval zal het ontwerp moeten worden aangepast aan de nieuwe terminologie - met name wat de term "Executieve" betreft - die uit de lopende herziening van de Grondwet en de wijziging van de bijzondere wetten op de Staatshervorming kan volgen (zie artikel 41 van het voorstel

van bijzondere wet tot vervollediging van de federale
staatsstructuur, Gedr. St., Senaat, 1992-1993, nr. 558/1).

De kamer was samengesteld uit

de Heer	: H. COREMANS,	kamervoorzitter,
Mevrouw	: S. VANDERHAEGEN,	staatsraden,
de Heer	: M. VAN DAMME,	
Mevrouw	: A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. BAERT, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. M.-C. CEULE, referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS.

H. COREMANS.